

Buurtmaken met ABCD

Buurtmakers,
begin bij je buren!

Buurtmaken met ABCD

VSBfonds, iedereen doet mee

**Buurtmakers,
begin bij je buren!**

Buurtmaken met ABCD

VSBfonds, iedereen doet mee

Inhoud

Inleiding 4

“Stop met voorkauwen, sluit aan bij wat mensen kunnen en willen.” 6

Ruimte voor iedereen op TuinindeStad

“Ik heb eindelijk iemand gevonden die net zo kan ouwehoeren als ik zelf!” 12

Voor buurtbewoners aan de Rode Kruislaan is hun huis weer een thuis

“Ik wil niet vanuit hokjes of labels praten over wat hier allemaal gebeurt” 17

Ilona Zuidema leeft haar droom ‘Bij de Halte’

“We denken hier niet in hokjes, maar in hartjes!” 22

Bewoners in Nieuwegein klimmen op eigen kracht

All the way ABCD!

ABCD in een notendop 27

ABCD is overal! 30

Het ABCD van Jim Diers 32

Het ABC van ABCD 33

Het ABCD van John McKnight 36

Zeven weetjes over dé grondlegger van ABCD, John McKnight 37

Zo werkt ABCD! 38

Tijdloze tips 40

Leuke links 42

Het ABCD van Cormac Russell 44

“Ik geloof in mensen en eigenaarschap, niet in huizen of een plattegrond” 45

Petra van Houdt werkt creatief aan verbindingen

“Ik sta in onze buurt écht op de schouders van reuzen!” 50

Milja Kruijt is een leven lang actief in Rotterdam-Delfshaven

“Wij zijn nog steeds een bewonersinitiatief, maar wel megagroot” 56

Esra Altmis en Leyla Kalender groeien ambitieus door met Stichting Ik Wil

“Mensen vergeten soms wat ze allemaal zelf kunnen, dat ze ergens goed in zijn” 61

Liesbeth Roks zocht én vond meer verbinding in haar wijk

Inleiding

Buurtmaken met ABCD

Denkt u er aan om in uw buurt iets te gaan doen? Met en voor de burens, gewoon in het dagelijks leven, omdat het anders kan, omdat het zo leuk is of omdat je een buurvrouw wilt helpen die niet zo makkelijk meer meekomt.

U bent niet alleen. Er zijn steeds meer mensen die met zo'n idee rondlopen. En de vraag is hoe je begint. Soms hoor je over een mooi voorbeeld in een andere plaats, waardoor je een idee krijgt. Of je gaat babbelen met de burens en komt op een idee. Het is ook best even wennen, want buiten de buurt BBQ kijken we toch al snel naar de gemeente of een instantie. Hoe kan je samen de buurt maken?

We hopen u met dit boekje op pad te helpen. Met inspirerende verhalen van mensen net als u. En hoe zij aan de slag gegaan zijn. En voor wie wil meer informatie over de techniek en theorie van het buurtmaken.

VSBfonds draagt graag bij aan het versterken van buurten en wijken. We vinden het belangrijk dat mensen in hun eigen omgeving elkaar fysiek kunnen ontmoeten, dat mensen uit hele verschillende hoeken van het leven elkaar leren kennen en dat mensen samen aan de slag gaan voor hun buurt, dorp of wijk.

We steunen vanuit die gedachte allerlei initiatieven met donaties. Daarnaast delen we graag de

lessen van al die mooie projecten met iedereen die daar mee geholpen kan zijn. Zo hebben we in ons werk kennis gemaakt met allerlei mensen met een interessant idee over hoe je in je buurt aan de slag kunt gaan. En hoe zo'n initiatief echt van de buurt kan zijn. En er blijkt een hele groep te zijn in Nederland en daarbuiten die dit doet vanuit Asset Based Community Development (ABCD). Een mond vol en helaas geen kant en klaar stappenplan. Omdat jouw buurt en je burens net weer anders zijn dan die van een ander. Maar als je ze hoort vertellen hoe zij te werk zijn gegaan, dan gaat het kriebelen om aan de slag te gaan. Of 'popelen' zoals ze het noemen op de jaarlijkse 'Popeldag'.

Voor u ligt het resultaat van een mooie samenwerking van VSBfonds met het ABCD netwerk, LSA Bewoners en in het bijzonder Joop Hofman en Birgit Oelkers. We hopen dat dit boekje u op een spoor zet en we zien u graag in de buurt. En zoals 'Buurman en Buurman' (kinderprogramma VBRO) dan zeggen: Ajeto!

Bernt Scheiders,
Directeur VSBfonds

Frans Kerver en Vivian van 't Hoenderdaal organiseren bij TuinindeStad dingen vanuit de wensen, kennis en kunde van de mensen die er komen. En dan gebeuren er dingen die zij nooit zelf hadden kunnen bedenken.

Ruimte voor iedereen op TuinindeStad

“Stop met voorkauwen, sluit aan bij wat mensen kunnen en willen.”

TuinindeStad startte ooit met de wens van gemeentelijk procesmanager Vivian van 't Hoenderdaal, om wat vaker achter de computer vandaan te komen. En lekker een middagje per week buiten te werken. Ze meldde zich bij een tuincentrum, dat middenin een faillissement bleek te zitten. Met haar partner Frans Kerver nam ze de kwekerij over. Tien jaar en een verhuizing later is TuinindeStad een maatschappelijke onderneming, ontmoetingsplek, biologische tuin en broedplaats van ideeën en experimenten. Wat is het niet? De eerste locatie, een beetje verborgen aan de rand van het centrum, was een oase van rust in de drukte van het stadsleven in Groningen. Met een ontspannen sfeer als belangrijkste koopwaar. Frans: “Mensen kwamen langs, kwamen terug en bleven hangen. Kinderen, buurtbewoners, schoolklassen en BSO-groepen. Maar ook een groep bewoners uit het verzorgingstehuis, ouderen met dementie. Iedere week kwamen ze met een busje, lekker rondkijken, samen taart eten en bij de afsluiting praten over hun verleden. Elke week was het weer als nieuw voor deze mensen, en elke week een feest.”

“We zitten niet in een bubbel vol hippies, Jan en alleman komen hier!”

De kern groeit

TuinindeStad moest in 2016 verkassen om plaats te maken voor nieuwbouw. Achteraf een ‘blessing in disguise’, zegt Frans: “We belandden verder van het centrum, aan de rand van de stad, in een verwaarloosd park. Er was niks. En dus was er direct werk aan de winkel. Een gebouw bouwen, een tuin inrichten, bomen herplanten en zorgen voor gezelligheid. Zodat je ook de volgende keer bereid bent dat kwartier uit het centrum weg te fietsen. Inmiddels is er een vaste kern van zo’n 20 mensen, die op structurele basis betrokken is bij het werk op de tuin; iedereen op zijn eigen manier en volgens eigen voorwaarden. Sommigen werken op een vaste dag, anderen zijn er een aantal weken en dan weer maanden niet. Mensen ontdekken hier wat ze leuk vinden. Henny bijvoorbeeld heeft nu een eigen klusbedrijf. De 70-plusser Martin, een oude buurman, is gestopt met wandelen door het park en werkt nu bijna dagelijks mee. Alle deuren hangen recht in de sponning, dankzij hem. Hij moest wel wennen aan onze manier van werken: ‘Het is me een raadsel Frans hoe, maar we komen vooruit, verbazingwekkend’. Charley uit Vinkhuizen nam

afscheid met een Salsa-avond; hij remigreerde naar Suriname. Dat smaakte naar meer. Onze gevulderde betonnen vloer blijkt ideaal voor de swing! Dus dansen we nu elke maand multiculti bij Tuinindestad.”

Warmte naar elkaar toe

Frans constateert tevreden dat mensen niet altijd maar op zichzelf leven. “Er zijn plekken, buurtjes, straten, halve straten, portieken, waar de warmte naar elkaar toe er nog is! Waar mensen oog hebben voor elkaar, het samen leuk willen hebben. Als mensen hier iets willen doen en het past, krijgen ze ondersteuning, zodat het ook kan lukken. Andersom werkt het ook: nieuwe ideeën van anderen brengen nieuwe mensen die Tuinindestad versterken. Lola experimenteert met het fermenteren van groenten. Armin zet een wormenkwekerij op. Buurman Sander is geslaagd voor zijn theorie-examen als imker en heeft hier nu twee bijenkasten neergezet. We starten dit jaar met een zelfoogst-tuin en Anila een actieve, ondernemende Indiase vrouw, geeft onze kookavonden weer een nieuwe smaak. Sinds april 2019 zijn we weer open. We hebben nu voldoende

basis om zelfstandig te draaien, ook omdat we het gebouw gemakkelijk kunnen verhuren voor feesten en partijen. Daarmee kunnen we de breiclub of een kinderactiviteit financieren. We zijn vooral trots dat iedereen hier welkom is en zich ook welkom voelt. We zitten niet in een bubbel vol hippies, Jan en alleman komen hier!”

Ontdekkingsreis

Het is een ontdekkingsreis geweest.

Frans: “We hadden nooit een vooropgezet doel en hebben geleerd dingen zo min mogelijk voor te programmeren. Normaal heb je een idee, stel je doelen, maak je een plan, komt dat wel of niet uit en stuur je bij. Wij organiseren de dingen vanuit de mensen die hier komen, hun wensen, hun kennis en kunde. En dan gebeuren er dingen die wij nooit zelf hadden kunnen bedenken. Dus houd je ogen en oren (en mond) open, zoek contact. Sluit aan en laat het gebeuren. Begin maar en als een activiteit rendabel is, draagt het vanzelf bij aan de financiering van het grotere geheel.” Frans heeft grote ambities met de rest van het park. “Dit is het minst bekende en meest verwaarloosde park

“Heb grote ambities, durf te dromen”

van Groningen. Er zit hier nog een scoutingsclub, schooltuinen en een waterskivereniging. De Tiny Houses, het Voedselbos en de Zelfoogsttuin zijn nieuwe gebruikers. Sinds juli komen we maandelijks, samen met bewoners uit omliggende wijken, bij elkaar, om te bedenken hoe we het park opnieuw kunnen inrichten en spannender kunnen maken. We denken aan een slingerend pad door het park, met aftakkingen waar van alles kan gebeuren. Een boomhut, een zandbak, een fontein, een mini-kerk, een tweepersoonsbed waar je kunt overnachten, een uitkijktoren, noem maar op. Kleine en grote projecten, binnen het Westpark met elkaar verbonden tot een magisch park, waarin cultuur en natuur met elkaar vervlochten zijn. Met TuinindeStad als middelpunt waar mensen elkaar ontmoeten en weer op nieuwe ideeën komen. Zo is een bezoek aan het Westpark iets wat mensen aan elkaar door vertellen, iets wat je gezien moet hebben. Heb grote ambities, durf te dromen, dat zou mijn boodschap zijn. Zet kleine stappen en houd vol.”

Andere interessante broedplaatsen

LOKAAL-O Baarn: Ruimte voor initiatief

LOKAAL-O is een collectief van initiatieven. Je kunt er tekenen en schilderen, boeken halen in de Buurtbieb, gratis winkelen in de Weggeefwinkel, samen eten, dansen en muziek maken. Maar ook talen leren en meedoen met Mooie Ontmoetingen. Je kunt er zelf workshops geven, en exposities en themabijeenkomsten organiseren. Je burens ontmoeten en je hobby met anderen delen. Alle initiatiefnemers dragen bij aan de huisvestingskosten. Meer weten? Surf naar www.lokaal-o.nl.

Broedplaats Gooise Meren

Stichting Broedplaats Gooise Meren helpt ideeën en initiatieven te ontwikkelen met en voor mensen die hun schouders willen zetten onder een meer inclusieve samenleving, een groener Gooi en een waarderende economie. De Broedplaats wil een spil zijn in de lokale gemeenschap en meer samenwerking mogelijk maken tussen inwoners, de gemeente, maatschappelijke organisaties, ondernemers en onderwijs. De Broedplaats wil sociaal duurzaam, groen duurzaam en economisch duurzaam zijn, zodat het meerwaarde levert aan de gemeenschap en zo blijft bestaan.

"ABCD gaat niet over mijn idee, mijn plan, maar over gezamenlijke ideeën. Als je allemaal een stukje doet, kom je samen ergens."

Ilona Zuidema, 'Bij de Halte', pagina 17

Buurtbewoners aan de Rode Kruislaan misten gezelligheid en saamhorigheid. Samen hebben ze hard gewerkt aan verandering. Zodat hun huis weer een thuis werd.

Voor buurtbewoners aan de Rode Kruislaan is hun huis weer een thuis

“Ik heb eindelijk iemand gevonden die net zo kan ouwehoeren als ik zelf!”

Aan de Rode Kruislaan in Diemen bruist en borrelt het al sinds eind 2016. Toen vroegen de gemeente Diemen, de huurdersvereniging en woningcorporatie Rochdale community builders Irma Vroegop en Birgit Oelkers de wijk in te gaan en contact te maken met de buurtbewoners. Om voor een blijvende positieve kentering te zorgen. Drie jaar later heeft het Diemense succesverhaal zelfs Berlijn bereikt!

De community builders gingen aan de slag volgens de principes van Asset Based Community Development (ABCD). Dat heeft als vertrekpunt dat bewoners zelf in staat zijn de meeste problemen en vragen in hun buurt op te lossen. Mits ze daartoe de kans krijgen, ambities en programma's van instanties niet in de weg zitten en ze, waar nodig, kunnen rekenen op ondersteuning. Het legt gemeenschapskracht bloot, zoekt wat mensen met elkaar doen, spoort talenten en passies van bewoners én de buurt op en verbindt 'buurtmakers' met elkaar.

"ABCD heeft als vertrekpunt dat bewoners zelf in staat zijn de meeste problemen en vragen in hun buurt op te lossen"

Samen ontdekken wat er wél kan

Zowel voor Rochdale als de gemeente Diemen past community building bij de ambitie meer aan te sluiten bij de energie van bewoners. Om op een gelijkwaardige manier samen te ontdekken wat kan, in plaats van eenzijdig te vertellen wat moet. Veel van wat onderweg gebeurt, laat zich niet op voorhand voorspellen. Maar wat vaststaat: een buurt komt in beweging! Zoals aan de Rode Kruislaan. Het is juni 2017 als buurtbewoners en woonconsulent Sandra Kuijpers van Rochdale vertellen over de eerste veranderingen in hun buurt. Bewoner Patricia Niemel: "Ik sta altijd wel open voor een praatje en binnen vijf minuten had ik het met Irma over hoe dol ik ben op kinderen. Ze vroeg me of ik niet wat voor kinderen wilde doen. Nu organiseer ik iedere twee weken een middag voor kinderen van acht tot en met veertien jaar." Buurtbewoner Anja Stakenburg miste de laatste jaren gezelligheid en saamhorigheid. Met veel andere bewoners heeft ze hard gewerkt aan verandering. "De burgemeester sprak in zijn nieuwjaarstoespraak de wens uit tot een

gezamenlijke bevrijdingsmaaltijd. Het leek me mooi daar vanuit de huurdervereniging aan bij te dragen. We hebben meegedaan met 20 koks en helpers uit de Rode Kruislaan en een diner voor 250 mensen gehouden. Daarmee hebben we iets in gang gezet.”

Het kan wél

Als bewonersinitiatieven op belemmerende regels of procedures stuiten, probeert Sandra, namens Rochdale, de helpende hand te bieden. “Een mooi voorbeeld is de ‘groene galerij’. Bewoners wilden geplaatste potten met planten op hun galerij behouden. Officieel mag dat niet, omdat ambulancebroeders er door moeten kunnen. Maar als de ambulancemensen het zelf geen probleem vinden, kan het wel ietsje minder met onze regels. Totdat er bedenkingen vanuit andere bewoners kwamen. Dan vind ik het belangrijk dat mensen er samen uitkomen. We hebben ze bij elkaar gebracht en ze hebben samen goede afspraken gemaakt. Ik vind het leuk te kijken of het net even anders kan. Het kan wél, in plaats van het kan niet.” Anja kijkt lachend naar Patricia: “Voor mij heeft het nu al

“Ik vind het leuk
te kijken of het net
even anders kan”

opgeleverd dat ik eindelijk iemand heb ontmoet die net zo kan ouwehoeren als ikzelf!” Dan serieuzer: “Ik loop regelmatig op het winkelcentrum en blijf tegenwoordig maar mensen begroeten! Dat doet me écht goed.”

Uniek Buurtpact Diemen

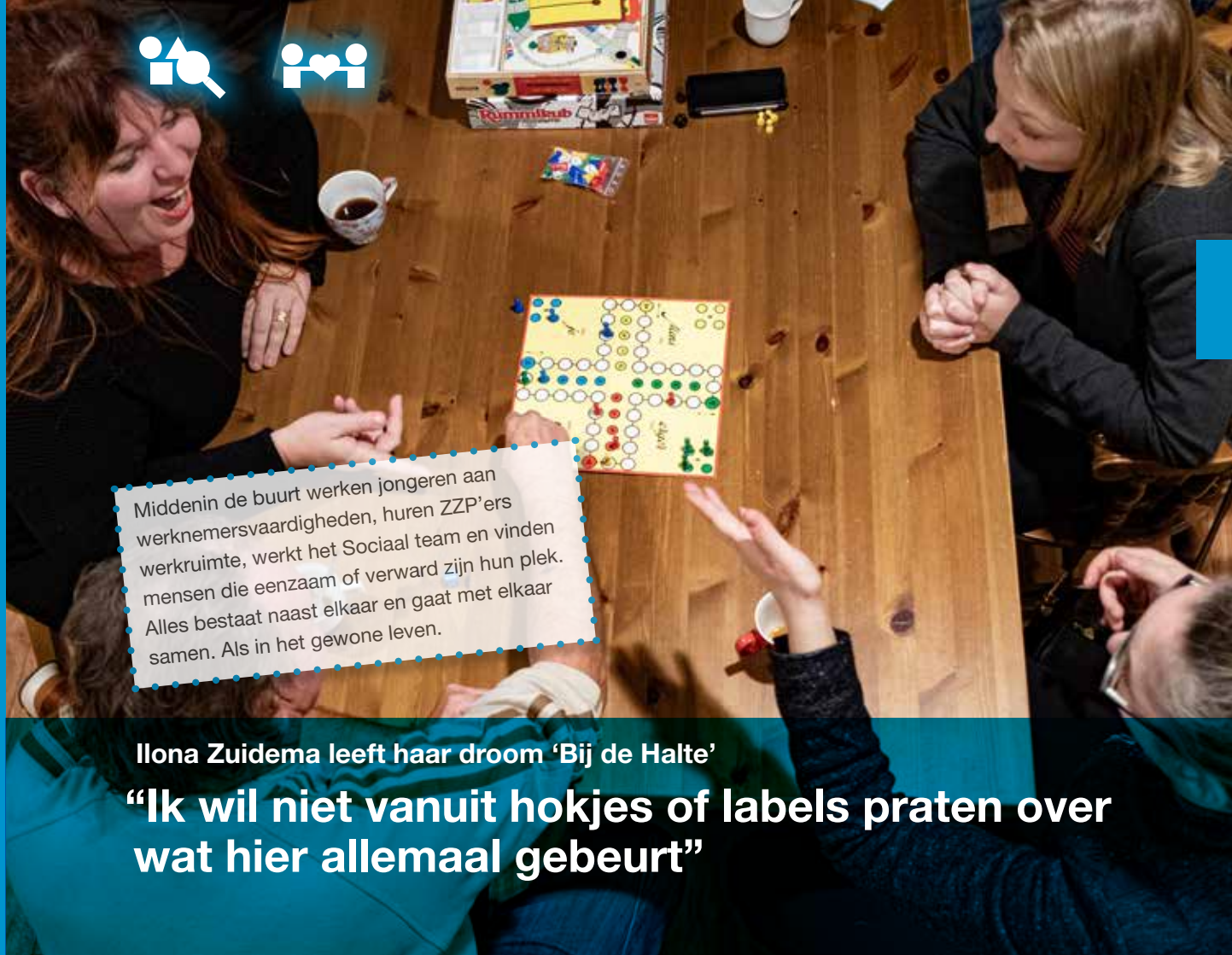
Het elan waarmee bewoners aan de Rode Kruislaan aan de slag gingen, werkte aanstekelijk. En leidde tot een primeur; het Buurtpact Diemen, afgesloten op 6 november 2018. Niet eerder in Nederland sloegen tientallen bewoners en professionals de handen ineen om samen de voor hen belangrijkste waarden in samenwerking in de buurten vast te leggen. Daarnaast bevat het Buurtpact succesvolle praktijkverhalen uit de buurten en nieuwe activiteiten die samen worden opgepakt. Symbool voor deze beweging is het badeendje. Anja: “Laat computers, telefoons en moderne technieken gewoon eens met rust en zoek elkaar op. Voor een één-op-ééndje!” Het Diemense succes bleef niet onopgemerkt, zo vertelt Anja begin 2020. Anja: “We hebben hier inmiddels delegaties gehad vanuit het hele land, de commissaris van de Koning heeft ons

bezocht en zelfs vanuit Berlijn kwamen mensen langs om te zien wat we hier hebben bereikt. Door hard te werken en, heel belangrijk, met elkaar te blijven communiceren. We willen dat wat we hebben vasthouden en versterken. De gemeente en Rochdale vinden het ook belangrijk dat het balletje kan blijven rollen. Daarom hebben ze samen besloten een nieuwe Buurtkamer neer te zetten. Waardoor we straks een eigen pand hebben van 100 m², waar alle activiteiten gaan plaatsvinden. Voor de exploitatie zoeken we zelf voortdurend naar middelen. Dat gaat van lege flessen-bonnetjes inleveren bij Albert Heijn tot fondsenwerving. Inmiddels is duidelijk dat we van Stichting Doen € 40.000,00 krijgen! Dat is voor de begroting van de Buurtkamer, de opening, de herinrichting en cursussen en workshops om onze kennis van community building te vergroten. We doen heel veel zelf, maar kunnen ook nog van alles leren. Door de Buurtkamer kunnen we alle bewoners een huiskamer buiten hun flat geven, elkaar blijven versterken en de positieve sfeer behouden. Klaar staan voor elkaar, dat is nu ons grote motto!”

"We besloten de bewonersvergadering 'oude stijl' af te schaffen. Nu komen we elkaar tegen in activiteiten of tijdens een gezamenlijke lunch, zonder agenda. Alle bewoners zijn welkom en wie er is, vormt die dag de bewonerscommissie."

Liesbeth Roks, actieve bewoner Centrum-Schorsmolen Breda, pagina 61

Middenin de buurt werken jongeren aan werknemersvaardigheden, huren ZZP'ers werkruimte, werkt het Sociaal team en vinden mensen die eenzaam of verward zijn hun plek. Alles bestaat naast elkaar en gaat met elkaar samen. Als in het gewone leven.

Ilona Zuidema leeft haar droom 'Bij de Halte'
"Ik wil niet vanuit hokjes of labels praten over wat hier allemaal gebeurt"

Ilona Zuidema is bij 'Bij de Halte' drijvende kracht, stootkussen, verwonderaar, deelnemer, moeder en buurtgenoot ineen. "Hier bestaat alles naast elkaar. Je kunt hier even blijven, doorreizen, weer terugkeren. Je hoeft hier niet te zijn. Maar het is fijn dat je er bent."

Ilona Zuidema is een gepassioneerde, bevlogen vrouw. Als ze praat, zijn de woorden samen, verbinding, gewoon en doen nooit ver weg. Ze werkte jarenlang in de jeugdzorg en biedt nu, vanuit Halte Z, zelf gezinsondersteuning voor jongeren van 0 tot en met 27 jaar. Ze leerde in haar periode voor ze Halte Z startte, vooral dat het anders moest.

Kracht van netwerken

"In de zorg en hulpverlening ligt veel bij professionals. Bij de start van een traject is het ook belangrijk dat er een professional bij is, maar het wordt dan ook gemakkelijk. Terwijl een netwerk iets prima kan oppakken of zelfs noodzakelijk is om vooruit te komen. Zo ging ik dromen. Ik wilde het, aan de voet van de transitie, anders doen in zorgland. Wat

als ik nu eens wegging bij het zorgsysteem, om een soort van circusschool op te richten? In de wijk? Om verbinding te krijgen met de buurt en allerlei andere belanghebbenden? Zonder urenregistratie echt kunnen binden en samenwerken? Ik heb daarbij geen belang, maar handel en redeneer vanuit mijn droom. 'Bij de Halte' is voor mij geen werk, maar een levensstijl." De droom van Ilona liep wat uit de hand. "Nu hebben we 1.500 m2 ruimte; vijf jongerenappartementen, zes kantoren die worden verhuurd, een huiskamer, een keuken en een werkplaats. En boven ons wonen 200 jongeren en zeven ouderen. Hier komen jongeren die aan werknemersvaardigheden werken, ZZP'ers die werkruimte huren, het Sociaal team, mensen die eenzaam of verward zijn, alles bestaat naast elkaar. Het is het gewone leven. De naam 'Bij de Halte' is een reismetafoor. Je kunt hier even blijven, doorreizen, weer terugkeren. Maar het is fijn dat je er bent." Ilona is actief bezig met haar droom ("er moet nu eenmaal iemand zijn die een koers bepaalt en tegen crisis en stress kan"), maar laat vooral veel ontstaan. "We organiseren niets, maar faciliteren. We denken mee met wat mensen

"ABCD gaat niet over mijn idee, mijn plan, maar over gezamenlijke ideeën"

zelf willen. En alles kan! Net als in het gewone leven. Dat is uiteindelijk wat we nodig hebben; een gewone en geen zieke maatschappij! Ons hele zorgstelsel is gebaseerd op ziekte en crisis en niet op talent en behoeften. We willen alleen nog waar we recht op hebben en zijn niet bezig met wat we nodig hebben en willen ontdekken. Ik geloof echt dat we zoveel krachtiger kunnen zijn als we het anders doen. We willen ook helemaal geen kanteling, maar de transitie echt 'flippen'. Helemaal anders invullen!"

Verbinding

Binnen 'Bij de Halte' ontstaan in verbinding de mooiste dingen. Ilona: "Laatst bij een Samen koken-activiteit van zorgorganisatie Zozijn riep iemand: 'Ik houd van pannenkoeken'. Een ander zei: 'Ik kan goed bakken'. Een week later zitten we met 38 volwassenen en 22 kinderen pannenkoeken te eten. ABCD gaat niet over mijn idee, mijn plan, maar over gezamenlijke ideeën. Als je allemaal een stukje doet, kom je samen ergens." Bij 'Bij de Halte' is beweging een sleutelwoord. Ilona: "Mensen zijn er een tijd en dan maanden niet. Stromen uit of blijven zich binden omdat dit een fijne plek is. Dat is

"We hebben geen werkwijze of protocol, maar dat is onze kracht"

gezond. We hebben geen werkwijze of protocol, dat is onze kracht. Daardoor ligt het reilen en zeilen hier heel erg bij de mensen zelf. Daarom voelen ze zich ook sneller thuis. We willen warmte overbrengen. En vooral niet vanuit hokjes vertellen wat we hier doen. Het is geen plek voor mensen met een burn-out. Of voor maatschappelijk verantwoorde ondernemers, voor buurtactiviteiten of om werknemersvaardigheden op te doen. Ik wil niet in die hokjes denken, vanuit labels moeten vertellen wat hier gebeurt. Alles bestaat naast elkaar! Maar in een systeemwereld wordt wél gedacht in en gefinancierd vanuit hokjes, labels en belangen. Dat verhaal kan ik ook vertellen, maar die op papier gecreëerde werkelijkheid kan en wil ik vervolgens niet waarmaken. 'Bij de Halte' is mijn leven en hoe ik de wereld graag zie."

"Normaal heb je een idee, stel je doelen, maak je een plan, komt dat wel of niet uit en stuur je bij. We gaan hier juist uit van de mensen die hier komen. En dan gebeuren er dingen die wij nooit zelf hadden kunnen bedenken. Dus sta open en kijk wat mensen kunnen en willen. Ga niet organiseren, maar sluit aan."

Frans Kerver, TuinindeStad, pagina 6

Bewoners in Nieuwegein klimmen op eigen kracht

“We denken hier niet in hokjes, maar in hartjes!”

In Nieuwegein is de Rijtuigenbuurt veranderd van de saaiste buurt van de gemeente in de leukste. De bewoners zijn in 2017 begonnen te Klimmen Op Eigen Kracht (KOEK) en vertellen er bevlogen over. KOEK is een werkwijze die dromen van bewoners vergroot en dromen van de buurt laat worden. Daardoor haken er mensen bij aan, ontstaat er meer verbondenheid en wordt samenleven in de buurt plezieriger. En dan gaat het van ‘zwaai-relaties’ naar ‘ik ken jou bij naam’. KOEK spreekt buurtbewoners aan op hun passies en talenten en daagt ze uit hun dromen stapje voor stapje te verwezenlijken. In een veilige sfeer, waarbij ze mogen en kunnen zijn wie ze zijn. Uniek daarbij in Nieuwegein is dat er van meet af werk is gemaakt van de onderlinge verbondenheid in de buurt.

Wervelstorm aan ideeën

De bewoners kregen een pand, dat ze al snel Rijtuigenhuis noemden. Het moest een huis van, voor en door de buurt worden. Ze gingen, samen met een paar professionals, aan de slag. Vanuit de gedachte: er is nu niks, dus wat kan er fout gaan? Dezelfde dag nog was er een Facebookpagina,

waar inmiddels honderden buurtbewoners bij zijn aangehaakt. Alle ruimten in het Rijtuigenhuis kregen een thema, gericht op ideeën en dromen ophalen. De bewoners gingen de buurt in met een koffiekar en spraken andere bewoners aan, zodat er steeds meer mensen aanhaakten. Er ontstond een wervelstorm aan ideeën voor en door de buurt. De gemeente Nieuwegein hield steeds in de gaten wat er nodig was. Er kwamen gezamenlijke lunches, kunstprojecten, moestuintjes en plantsoentjes werden aangepakt. Het Rijtuigenhuis werd een thuis, met respect en veiligheid als basis. Professionals maken er ‘gewoon’ deel van uit, praten er bevlogen over en worden er aangesproken op hun mens zijn. Bewoners die voorheen vooral cliënt van een zorgorganisatie waren, zijn weer buurtbewoners die iets te geven hebben aan hun buurtbewoners. Gezelligheid en muzikaliteit bijvoorbeeld.

Ongemerkt klimmen en groeien

Er zijn veel mensen betrokken geraakt, mensen met ideeën en energie. Door de start van KOEK en de komst van het Rijtuigenhuis is er een gevoel van ruimte gekomen: als je als bewoner iets wilt, dan kan

“Het is prachtig, het verandert steeds en het is hier kleurrijk”

Koek uit eigen deeg

het! Er is een klimaat ontstaan waarbinnen bewoners ongemerkt klimmen en groeien. Mensen zijn hun huizen uitgekomen, zichzelf aan het herontdekken en ontplooiën. Dat ging niet vanzelf. Het kostte energie om verbonden te blijven. Maar het resultaat mag er zijn. Bewoners vinden dat hun wijk van de saaiste van Nieuwegein veranderd is in de leukste. Professionals hebben hun draai gevonden en willen niet meer anders werken. Ze doen met de groep mee, vanuit hun eigen emoties en kunde als privépersoon, en weten daarnaast bagage uit hun professionele rugzak in te zetten. Ze gaan niet meer naar hun werk, maar naar de Rijtuigenbuurt. Op een kaart in het huis staat: 'Denk niet in hokjes, maar denk in hartjes'. "Dat is precies wat hier volgens de bewoners gebeurt. De komende maanden staan in het teken van het behoud van de huidige of het zoeken naar een nieuwe plek. Waar nog veel bewoners, in verbinding met elkaar, hun dromen gaan waarmaken!

De bewoners en hun dromen

Roland

"Iedere twee weken kook ik met Fenny. Het liefst kook ik voor een klein groepje. De recepten deel ik in de nieuwsbrief in de rubriek "Roland aan de Kook". Door KOEK heb ik in het Rijtuigenhuis nieuwe vrienden ontmoet. Ik woon al jaren in Rijtuigenbuurt en werk als vrijwilliger op de kinderboerderij."

Mirjam

"Sinds het ontstaan van het Rijtuigenhuis ben ik erbij betrokken. De wijkcoördinator vroeg me mee te doen. Mijn droom vertelde ik in een opwelling: ooit het Noorderlicht fotograferen. Eigenlijk staat het Noorderlicht symbool voor wat er hier is gebeurd: het is prachtig, het verandert steeds en het is hier kleurrijk. Ik vond het leuk om te leren fotograferen met belichting. Dat deed ik eerst altijd met daglicht, nu vooral met LED-licht. Mijn dochter Roos had hierboven een werkplaats, die heb ik geannexeerd. Nu is het Mirjams' fotostudio. Ik ben het project Buurtleven gestart. Daarin maak ik stillezens van spullen die voor buurtbewoners veel over hun leven

vertellen. Zo leer je buurtbewoners en daarmee de buurt kennen. De voorbereiding voor de foto levert bijna altijd mooie gesprekken op. De eerste expositie van "Buurtleven" was in het Rijtuigenhuis Nieuwegein, de tweede in de Bibliotheek."

Carin

"Mijn droom was om mijn buurt kleurrijker te maken en mensen samen te brengen rondom het maken van een muurschildering. Ik heb het, met tientallen buurtbewoners, gerealiseerd. Het werd echte community-art, waarbij we het ontwerp maakten met onze eigen en omliggende buurten. De ekster draagt een hoefijzer met zich mee, die staat voor het geluk dat de vogel de buurt brengt. De vogel zelf staat voor openheid en vrijheid en kan vliegen van huis naar huis om mensen te leren kennen. Sommige buurtgenoten en kennissen hebben last van persoonlijke problemen. Tijdens dit project merkten we dat ze veel steun kregen van hun medeschilders; er was veel interesse in elkaar en er is onderling veel steun geboden tijdens de maand dat we samen aan de schildering werkten."

Pjotr

“Ik ben de vormgever en indeler van de nieuwsbrief. Ik woon al ruim 20 jaar in de Rijtuigenbuurt. Op het Grafisch Lyceum Utrecht ben ik afgestudeerd als Desktop Publisher. In mijn vrije tijd probeer ik zoveel mogelijk creatieve dingen te doen. Muziek, tekenen en schrijven. Het zit in de familie. Iedereen speelt wel een instrument in ons gezin. Ik vind het fijn hier te wonen want de sfeer en mensen geven mij rust. Ik hoop dat ik steeds meer kan betekenen voor de buurt en de mensen.”

KOEK INGREDIENTEN

CONTACT VAN
MENS TOT MENS

IEDEREEN IS
WELKOM

RELATIES BOUWEN
& ONDERHOUDEN

BEWONERS IN
THE LEAD

AANDACHT VOOR
DE HELE MENS

REFLECTIE
STIMULEREN

COMMUNITY
BUILDERS

HELPEDE
RANDVOORWAARDEN

Inspiratie en verdieping

All the way ABCD!

Focus on what's strong, not what's wrong!

ABCD in een notendop

ABCD staat voor 'Asset Based Community Development'. Is ABCD een methode? Eigenlijk niet. Een project? Zeker niet! Een proces? Dat wel. Waarbij alles draait om wat mensen willen, kunnen en te geven hebben. Duurzaam bouwen aan sterke gemeenschappen. 'Focus on what's strong, not what's wrong', dat is de kern, met zoeken naar en het verbinden van de kracht, verlangens en capaciteiten

van mensen in buurten als opgave. Het kent geen vaste stappen. Wél zijn er acht zogenaamde 'stapstenen'. Ze maken lang niet altijd allemaal onderdeel uit van een ABCD-proces en ze volgen elkaar ook niet in een vaste volgorde op. Het proces volgt altijd de eigenheid, het ritme en het tempo van dorp of wijk.

In gesprek: Asset Mapping

In buurten is van alles aan krachten, talenten, passies, middelen en sociale verbanden aanwezig. De kunst is dit alles samen te ontdekken en verbinden. Dat kan je in een aantal gesprekken met je buurtgenoten doen waarbij de focus niet ligt op 'het ophalen van dingen' maar op 'ontdekken'. Het gaat niet over what's wrong, maar over what's strong!

Het ontmoeten

Het is belangrijk dat je elkaar kunt ontmoeten in een buurt. Dat levert energie, enthousiasme, verbinding en betrokkenheid op. Daarom zijn 'bumping places' zo belangrijk. Uitnodigende plekken waar je elkaar spontaan en informeel kunt ontmoeten terwijl je net wat anders van plan was te doen. Ook bij verenigingen en informele groepen komt de buurt samen.

Een buurtmaker

Een buurtmaker bepaalt niet de agenda in een straat, buurt of dorp, maar helpt bewoners mee zichzelf te organiseren. Hij of zij staat enthousiast in de buurt en heeft er een warm kloppend hart voor. Het is een natuurlijke gemeenschapsbouwer die bereid is nieuwe dingen te proberen.

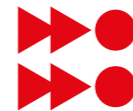
Bewoners in de lead

Er zijn buurtbewoners die er vooral lol in hebben mensen te verbinden. Ze zijn er goed in om bij buurtgenoten te ontdekken waar ze om geven en waar ze hun 'assets' kunnen en willen inzetten. Ze kunnen hierbij verschillende functies hebben. Ze kunnen verbinden, helpen, aanjagen of als sfeermaker zorgen voor een prettige en veilige context.

Werken aan verbinding

Een sterke gemeenschap rust op betekenisvolle en duurzame verbindingen. Daarvoor is het van belang mogelijkheden te creëren voor contact en verbinding. Door een ruimte te creëren waar iedereen graag naartoe komt, waar je graag samen bent om momenten en verhalen te delen. Zo kunnen verbindingen ontstaan en komt van het een het ander.

Volg de energie

Onderneem actie en begin te doen wat volgens jullie, in de buurt, moet gebeuren. Iets doen is uiteindelijk de krachtigste brandstof om samen vooruit komen. Door te doen, kan je jezelf opnieuw verbinden en de kracht van de buurt ervaren en verder versterken.

Deel de verhalen

Vier samen de successen die je als bewoners boekt! En bouw regelmatig een 'Maak een Pas Op De Plaats' in om samen stil te staan bij wat er gebeurd is. Ben je bewust van wat je allemaal hebt bereikt en op welke manier. Zo kom je achter je eigen actiepatroon! En kun je bewust nadenken over nog slimmere stappen. Waarbij je vooral moet blijven geloven in de talenten en assets van alle buurtgenoten!

Blik op de toekomst

In het proces kán een moment komen dat jullie, in de buurt, naar de toekomst willen kijken. Hoe zou het er over een aantal jaren uit kunnen zien? Met de buurt, maar bijvoorbeeld ook met jullie kinderclub? Drie vragen helpen dit gesprek op gang trekken: Wat kunnen we doen? Waar hebben we hulp van anderen bij nodig? Wat hebben we van instanties nodig om dit voor elkaar te krijgen?

Sinds eind jaren '80 is ABCD bezig met een onstuitbare opmars

ABCD is overal!

ABCD ontstond eind jaren '80 van de vorige eeuw als 'aanpak'. De grondleggers, wetenschappers John McKnight (zie pagina 37) en Jody Kretzmann, bezochten toen in vier jaar tijd meer dan 300 buurten in de Verenigde Staten.

Ze verzamelden in die tijd ruim 3000 verhalen en vonden in stabiele en gezonde gemeenschappen en buurten vijf bouwstenen.

- De vaardigheden van individuele gemeenschapsleden/buurtbewoners
- De kracht van lokale verbanden van bewoners
- De mogelijkheden van publieke en private instituties en non-profit organisaties als partners
- De lokale fysieke en economische kansen
- De gedeelde verhalen, cultuur en geschiedenis van de gemeenschap/de buurt.

Veel verschillende toepassingen

Vanuit hun onderzoeksresultaten ontwikkelden McKnight en Kretzmann ABCD, waarbij alles draait om de zelfredzame kracht van buurtgemeenschappen. Het is géén methode of stappenplan en heeft in de praktijk net zo veel verschillende toepassingen als er buurten zijn. De buurt- en wijkcontext en alles wat de buurtgemeenschap zélf belangrijk vindt, is immers altijd leidend. Sinds eind jaren '80 wordt er door professionele en vrijwillige ABCD-werkers in de Verenigde Staten, Canada en Groot-Brittannië op talloze plekken aan krachtige buurten gewerkt. Maar ook in Ierland, Australië, in verschillende landen op het Europese vasteland, en in Afrikaanse en Aziatische landen als Zuid-Soedan,

Rwanda, Zuid-Afrika, Kenia, India, Singapore en Maleisië worden, onder de meest uiteenlopende omstandigheden, buurtgemeenschappen versterkt. Door ondersteuning, begeleiding en het geven van trainingen in buurten.

Wereldwijd delen van kennis

Wereldwijd vinden ABCD-community builders elkaar in offline en online communities, waar ze al hun opgedane kennis en ervaringen delen. In Nederland is WijzijnABCD hét digitale platform voor community builders. Het organiseert landelijke Popeldagen waar alle ABCD-werkers elkaar ook fysiek ontmoeten en inspireren. Wereldwijd zijn er talloze van deze communities. Een aantal staat verzameld op het communityplatform 'ABCD in action'. Zo blijft

ABCD, door alle werkers en bewoners, voortdurend in beweging. Met het uitwisselen en verdiepen van de kennis, verandert ook de ABCD-taal voortdurend. Niet vreemd, want de dynamiek van de samenleving en binnen buurtgemeenschappen maakt dat flexibiliteit, aanpassingsvermogen en nieuwsgierigheid voortdurend geboden zijn. Als er iets wél vaststaat, is dat ABCD wereldwijd steeds meer terrein wint als aanpak om buurtgemeenschappen te versterken.

Het ABCD van ...

“Innovatie komt altijd vanuit burgers. De overheid loopt er achteraan en dat is prima. Burgers weten wat er nodig is in hun buurt, welke resultaten bereikt moeten worden en vaak ook op welke manier. Als je als overheid zelf gaat pushen om iets te realiseren, dan zie je de energie bij de burgers vaak recht evenredig afnemen. Je moet als overheid meegaan met de energie in wijken en burgers helpen.”

Jim Diers, auteur, spreker, facilitator en zelfverklaard ABCD-activist. Meer informatie: www.neighborpower.org

Het ABC van ABCD

A Assets: alles wat er aan krachten, talenten, passies, relaties en middelen in een gemeenschap aanwezig is.

B Bumping places: plekken in een buurt waar community building plaats kan vinden. Kan ook een straat, blok, portiek of dorp zijn. Maar die woorden beginnen nu eenmaal niet met de B.

C Community: de gemeenschap. Alleen een gemeenschap kan doen wat een gemeenschap doet. En beroepskrachten kunnen veel dingen niet die een gemeenschap wel kan.

D Doen!: alleen door te doen leer je. Ook de D van duwtjes. Die zijn regelmatig gevraagd om de energie in het proces te houden. Waarbij timing en passende kracht essentieel zijn.

E Eigenaarschap: laat gemeenschappen doen wat ze zelf kunnen en willen doen. Dan ontstaan er dingen die mooier zijn dan je kunt bedenken en is het van de gemeenschap. Versterkt de onderlinge verbondenheid en betrokkenheid.

F Feest: belangrijke toetssteen van ABCD is het vieren van wat je als gemeenschap doet en voor elkaar krijgt.

G Gifts: dat wat iedereen te geven heeft. ‘Gifts from the head, the hands and the heart’. Iedereen heeft wat bij te dragen aan een gemeenschap.

H Heel gewoon en heel bijzonder: dat is het werk van een community builder.

I Instituties: kunnen een belangrijke positieve bijdrage leveren door aan te sluiten bij de energie in gemeenschappen. En het proces niet als middel, maar als doel te zien. Zie ook E.

J John McKnight: met Jody Kretzmann grondlegger van het ABCD-gedachtengoed.

K Kracht: gemeenschappen hebben een onuitputtelijke kracht om zichzelf van binnenuit te versterken. Geloof je niet oprecht in die kracht, kun je niet werken als community builder.

L Loslaten en vasthouden: het is uiteindelijk een delicaat samenspel tussen loslaten en vasthouden. De gemeenschap laten doen wat ze zelf kan en aanwezig blijven om, indien nodig, duwtjes te kunnen geven. Zie ook D.

M Maak een pas op de Plaats: cruciaal om van tijd tot tijd te reflecteren en te bekijken waar je samen staat of bent beland.

N Niet ongevraagd! Ondersteun gemeenschappen indien nodig en op passende wijze. Doe dat niet ongevraagd en ga zeker niet ongevraagd nieuwe initiatieven lanceren. Zie ook E.

O Ondersteunen: soms komen mensen in een buurt 'van ver'. Is er weinig onderling contact, weinig samenhang en verbondenheid. Bouwen aan een sterke gemeenschap gaat dan met vallen en opstaan. En lang niet alles gaat vanzelf.

P Popeldag: dé jaarlijkse dag waar Nederlandse community builders samenkomen om hun kennis en ervaringen te delen. Ook P van proces. Want dat is ABCD. Wat daarbij belangrijk is, lees je onder O.

Q Quote: misschien komt de meest prikkelende quote in dit boekje wel van Ilona Zuidema (zie pagina 17): "Dat is uiteindelijk wat we nodig hebben; een gewone en geen zieke maatschappij!" Zie ook T.

R Rek in regels: belangrijke asset die instituties in het proces kunnen inbrengen.

S Systemen: community building betekent dat er binnen bestaande systemen dingen anders worden gedaan. Ook kunnen systemen meebewegen, veranderen of compleet vernieuwen. Zie ook R en I.

T Tekortkoming: beleidsmatige manier van kijken naar de samenleving is vaak gebaseerd op wat we niet kunnen, onze labels, wat we tekort komen. ABCD is van het halfvolle glas. Van What's strong in plaats van What's wrong.

U Uitvinden: dat is een beetje de houding waarmee je als ABCD-werker in een of jouw buurt staat; nieuwsgierig, als uitzoeker en uitvinder. Je bent, luistert, vertelt verder en verbindt!

V Verbinden: alles in een gemeenschap is er al, de kunst is het te verbinden. Door de V van verbinden is er helaas geen plaats voor andere cruciale ABCD-V's als die van Verhalen, Veranderen, Vieren, Volharden en Verbeeldingskracht.

W Wondertjes: die ontstaan als bewoners in een straat, buurt of dorp er samen de schouders onder te zetten. Daarbij is E dan weer zeer belangrijk.

X X-factor: iedere bewoner heeft zijn of haar eigen X-factor. Als je al die X-factoren ontdekt, ervaar je de ware kracht van een gemeenschap. Alles is er al, je hoeft het alleen maar te verbinden. Zie V.

Y Yes, we can! Voor oprecht vertrouwen in alles wat er in een buurtgemeenschap aan kracht al aanwezig is.

Z Zekerheden: die zijn er niet zoveel binnen ABCD. Onzekerheden des te meer. Over de taal: is het een methode, een aanpak of iets heel anders? Is het Asset Based Community Development of Community Driven? Over de toetsstenen: zijn het er 5, 7 of toch 8? Of 9? Maar er is gelukkig ook een zekerheid:

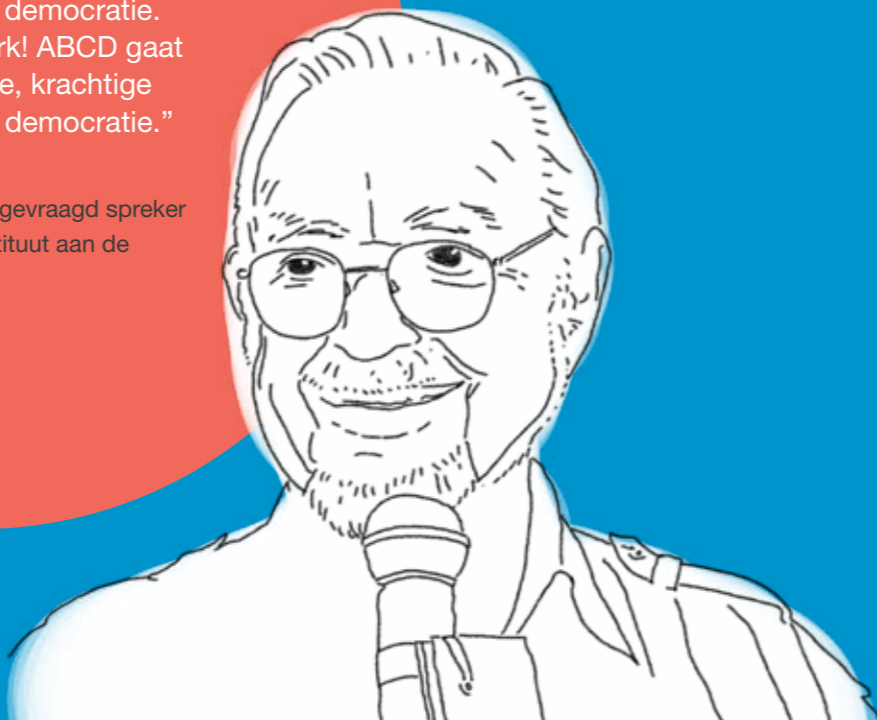
ABCD krijgt de buurt in beweging!

ABCD

Het ABCD van ...

“Als we mensen in een gemeenschap helpen om bij te dragen vanuit wat ze allemaal te geven hebben, bouwen we aan het hart van de democratie. Dat is de ware pracht van dit werk! ABCD gaat niet alleen over werken aan sterke, krachtige gemeenschappen. Het gaat over democratie.”

John McKnight, socioloog, auteur, veelgevraagd spreker en mede-oprichter van het ABCD-instituut aan de DePaul Universiteit in Chicago.

Zeven weetjes over dé grondlegger van ABCD, John McKnight

Wist je dat ...?

... John McKnight tot zijn studietijd aan de Northwestern University in Chicago in zeven verschillende buurten en kleine steden woonde?

... Hij actief was voor de eerste gemeentelijke burgerrechtenorganisatie; de Chicago Commission for Human Relations?

... Hij sterk is geïnspireerd door de ideeën van activist en politicoloog Saul Alinsky die methoden ontwikkelde om armoedeproblematiek aan te pakken door mensen te leren zichzelf effectief te organiseren?

... Hij onder president John F. Kennedy vanuit de federale Amerikaanse overheid mocht gaan werken aan gelijke burgerrechten?

... Hij in 1969 door zijn oude universiteit, de Northern University, gevraagd werd het spiksplinternieuwe

Center for Urban Affairs op te zetten? Waarbinnen meerdere disciplines samenwerkten om onderzoek te doen ter ondersteuning van bewoners en professionals die werkten aan stedelijke verandering en progressief stedelijk beleid?

... Northern University nogal zijn nek uitstak voor McKnight; hij werd immers hoogleraar terwijl hij slecht een bachelorsdiploma had!

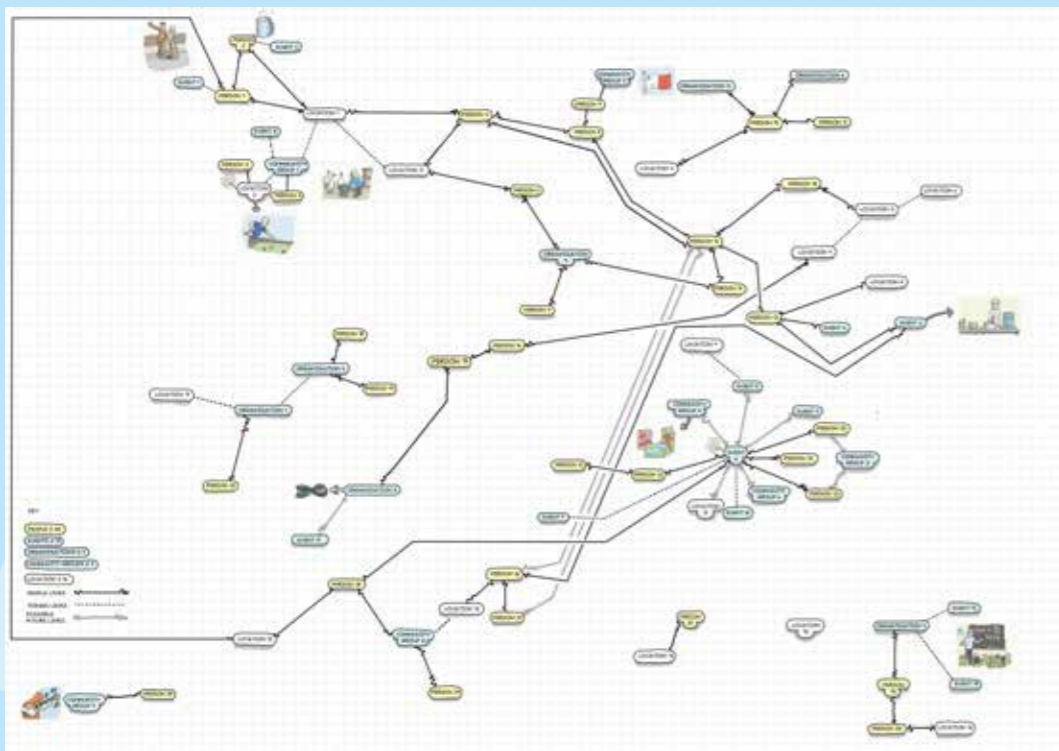
... McKnight ooit ene Barack Obama leerde wat er bij komt kijken om een gemeenschap te organiseren?

... Hij tot de dag van vandaag relevante publicaties aflevert waarbij kritiek op professionele sociale diensten hand in hand gaan met het vermogen van gemeenschappen om zichzelf, van binnenuit, te versterken?

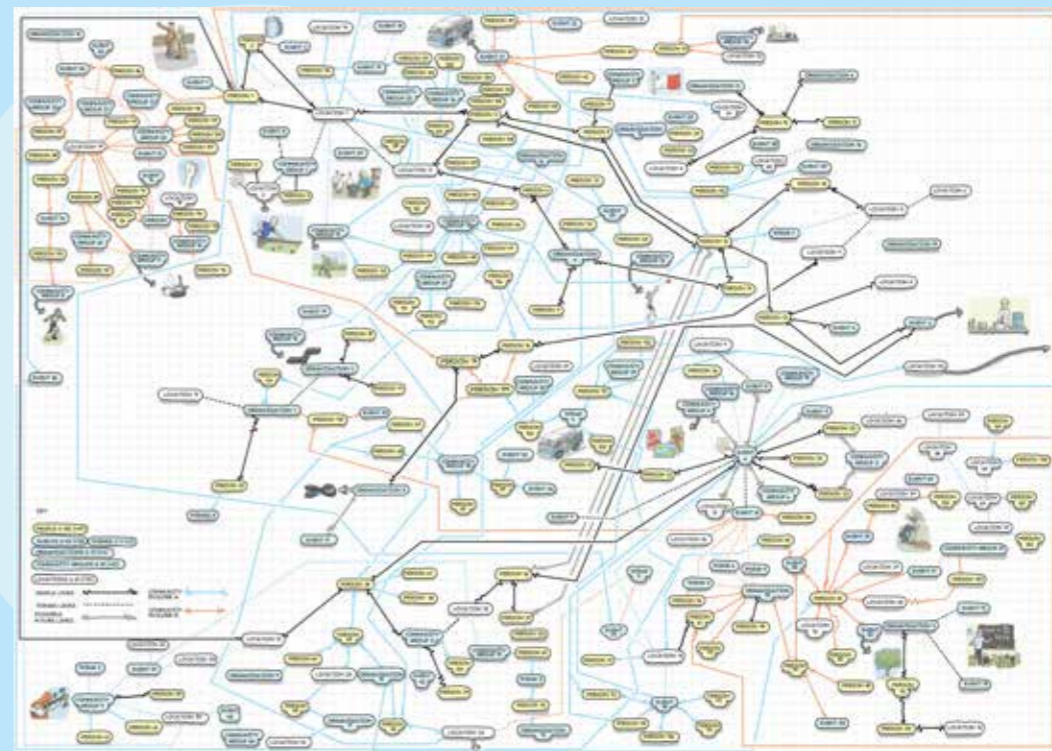
Meer weten over deze ‘founding father’ van ABCD? Lees dan verder op <https://www.johnmcknight.org/>.

Hoe verbindingen de buurtgemeenschap versterken

Zo werkt ABCD!

Gemaakte verbindingen na 6 maanden.

Gemaakte verbindingen na 18 maanden.

Met dank aan Philip Booth van Barnwoord Trust

Tijdloze tips

Een mooie rij tijdloze tips voor mensen die actief zijn in hun buurt! En ook nog eens volledig ABCD-proof. Laat je erdoor inspireren!

- Ga de straat op, ga daar naartoe waar mensen bij elkaar komen. Niet met een logo of als zendeling.

- Kijk klein, omarm het informele, het alledaagse.

- Werk vanuit de overschotten die er zijn en niet vanuit tekorten en problemen. Alles is er al, je hoeft het alleen met elkaar te verbinden.

- Ga bij alles op zoek naar de collectieve krachten in een buurt.

- Het gaat niet om jou, maar om de community. Dat betekent: geen plannen zonder bewoners. Wees daar radicaal in.

- Volg het tempo van de buurt(bewoners).

- Volg de energie in buurten.

- Ga de buurt in met als doel de gemeenschap te versterken. Niet om mensen te redden of programma's te draaien.

- Ga niet op zoek naar de behoeften, maar naar het aanbod van mensen in de buurt of van je buurtgenoten. Bied geen antwoorden en oplossingen, maar stel vragen..

- Als je beroepskracht bent: laat jezelf als bewoner niet thuis.

- Werk vanuit je hart.

- Laat het bij gewenste veranderingen niet draaien om meer activiteiten, maar om meer relaties, vriendschappen en onderlinge verbanden. Zo bewerkstellig je veranderingen in het buurtweefsel.

- Laat programma's, interventies en methodes thuis. Inhoudelijke 'resultaten' zoals minder eenzaamheid, meer verbondenheid en meer veiligheid zijn een gevolg van het werken aan meer gemeenschapskracht.

- Beschouw het werken aan gemeenschapskracht niet als project, maar als een voortdurende activiteit. En zie ABCD niet als leuke tool of methode voor meer saamhorigheid, maar als radicale veranderstrategie. Om buurten en bewoners vanuit hun collectieve krachten en andere assets echt het middelpunt te laten zijn bij het verbeteren van buurten.

- Houd het leuk, wees creatief, durf ludiek en een tikje anarchistisch te zijn en bedien jezelf van een 'yes we can'-houding.

- Verminder het aantal vergaderingen en ga meer samen doen.

- Ga niets 'ophalen', maar verspreid wat je hoort aan verhalen en informatie in de buurt. Verbind en maak zichtbaar wat je tegenkomt.

- Werk aan gezamenlijke trots met elkaar. Op elkaar, jullie buurt en wat je met elkaar voor elkaar krijgt.

- Organiseer pas op de plaats-gesprekken. Voor reflectie op wat er gebeurt en wat je met elkaar bereikt.

- Vraag je af 'Van wie is deze lege stoel'.

Leuke links

Wil je meer verdieping? En nog veel meer ontdekken en lezen over ABCD? Benut dan dit rijtje leuke links.

Wij zijn ABCD

Platform waar Nederlandse community builders samenkomen om kennis en ervaringen te delen. Ben je zelf een community builder en ben je nog niet aangemeld? Ga dan als de wiedeweerga naar www.wijzijnabcd.nl.

LSA

Het LSA is een sterk landelijk netwerk van actieve bewonersgroepen, zoals bewonersorganisaties, buurthuizen in zelfbeheer, BewonersBedrijven en coöperaties. Het is een vereniging met veel leden in heel Nederland. LSA bundelt krachten, stemmen en deelt kennis in ontmoetingen, door bijeenkomsten te organiseren en projecten uit te voeren. Heel veel kennis vind je op www.lsabewoners.nl. LSA werkt momenteel aan een Nederlands basisboek ABCD, met veel meer informatie en verdieping.

Mijn buurtje

Erik Hendriks en Elma van Dongen startten in 2006, in hun eigen wijk, als bewonersinitiatief. Inmiddels is Mijn buurtje doorgroeid tot een enthousiast en professioneel bureau met een sociale doelstelling: overall in Nederland samen met gemeenten en inwoners zorgen voor meer betrokken buurten! Mijn buurtje biedt veel informatie en tools aan via haar website en organiseert heel regelmatig gratis te bezoeken bijeenkomsten voor bewoners en professionals! Kijk maar eens op www.mijnbuurtje.nl.

ABCD-denkers en doeners uit binnen- en buitenland!

In Nederland zijn Birgit Oelkers en Joop Hofman community builders die veel informatie, inspirerende gedachten en tips delen op hun sites. Kijk maar eens op www.planenaanpak.nl of www.rodewouw.nl.

Beginnen bij het begin? Surf dan voor een stevige dosis verdieping, inspirerende filmpjes en bijzondere praktijkvoorbeelden naar de site van John McKnight: <https://johnmcknight.org/>.

Nog een paar internationale kanonnen waar je karrevrachten informatie en inspiratie kunt ophalen? Kijk dan eens op YouTube naar filmpjes van Cormac Russell. Of surf naar deze site: <http://nurtureddevelopment.org/>. Daar vind je nog veel meer presentaties en video's van Cormac.

Uitvinden wat je van de Amerikaan Jim Diers kunt leren? Dan reis je digitaal even door naar www.neighborpower.org/.

ABCD in action

ABCD in Action is een community van leden van over de hele wereld, waar community builders samen kunnen onderzoeken hoe de principes en werkwijzen van Asset-Based Community Development (ABCD) kunnen worden toegepast. Iedereen is welkom: www.abcdinaction.org/

Cursussen

Er worden regelmatig een- of meerdaagse cursussen ABCD verzorgd! Kijk hiervoor op de website van Wij zijn ABCD: www.wijzijnabcd.nl.

Popeldag

De ABCD Popeldag komt er weer aan! Een dag vol kleur, verhalen, spanning, onverwachte successen, pittige puzzels, tegenvallers, glimmende ogen. Voor alle Buurtmakers van Nederland! Meer informatie vind je hier: www.lsabewoners.nl/event/popeldag-2020/.

ABCD

Het ABCD van ...

“Burgers worden keer op keer op keer onderschat. Ik zeg zo vaak tegen iedereen met wie ik spreek, professionals, directeuren, ministers en topambtenaren: bedenk bij een opgave eerst hoe een burger het zou aanpakken. Als je daar je eigen professionaliteit dienend aan laat zijn, zal je zien dat je het vaak goed doet. Het leidt tot de beste oplossingen.”

Cormac Russell, expert op het gebied van gemeenschap gedreven verandering en burgergerichte democratie en in meer dan 30 landen actief vanuit ABCD.

Petra van Houdt brengt reuring in haar dorp. Dat doet ze door alles wat haar dorpsgenoten te bieden hebben aan kennis, ervaringen, contacten en middelen op een creatieve en enthousiaste manier met elkaar te verbinden.

Petra van Houdt werkt creatief aan verbindingen

“Ik geloof in mensen en eigenaarschap, niet in huizen of een plattegrond”

Petra van Houdt woont in Elden, een dorpje dat is opgeslokt door Arnhem. Ze is een veelzijdig mens. Met een missie: het verbinden van mensen door leuke en creatieve projecten en activiteiten. Die creativiteit zat er altijd al in. Na haar studie aan de Arnhemse Kunstacademie is Petra blijven hangen. In loondienst miste ze ruimte voor haar creativiteit en vrije geest. Als zelfstandig ondernemer doet ze nu wat ze wil.

Van het dorp

Voor Petra is er altijd wel wat te doen. Petra: "In mijn tijd in loondienst raakte ik geïnteresseerd in omgevingspsychologie. Hoe krijg en houd je mensen in beweging? Ik geloof niet in een top-down aanpak. Dat werkt even, maar zodra de leiding wegvalt, stokt het." In Elden paste Petra deze overtuiging toe bij het maken van een Openbare Boekenkast. "Via social media stelde ik een paar simpele vragen. Wie heeft er een kast? Wie verf? Wie kan er schilderen? Wie helpt mee? Zo werd de kast meer dan ik ooit gedacht had en ontstond breed eigenaarschap. Toen hij op een dag omwaaide door een storm hebben mensen zelf boeken gepakt en ze droog gelegd. Er werd direct samen gekeken of en hoe we een nieuwe

kast konden bekostigen. Bij de lokale middenstand werden geldbussen neergezet. Er kwam geld, er kwamen materialen en zo ontstond een prachtige inloopboekenkast in een bushokje, middenin het dorp. Ván het hele dorp."

In aanraking met ABCD

Petra kwam ook met het idee voor een dorpsquiz. Niet alleen voor een leuke avond, maar ook om de nieuwbouwwijk te verbinden met de oude Eldenaren. Vanuit een andere buurt kreeg Petra hulp en tips. "Dat was de eerste twee keer handig en daarna niet meer nodig. Vanaf dat moment maakten de deelnemers de quiz al helemaal zelf. De rondes worden gemaakt door ondernemers en ZZP'ers, die zichzelf daarmee ook laten zien. Die rondemakers werden voor andere deelnemers al snel 'die mijnheer van de natuur' of 'de mevrouw van de kunst'. Nu zijn de aanmeldingen van rondemakers er eerder dan van deelnemende teams! Meestal doen er zo'n 65 deelnemers mee. De prijzen komen uit het dorp. Een APK-keuring bij de lokale autodealer, een knipbeurt van de kapper, een diner bij het restaurant. Ik denk dat het zo werkt." Petra raakte

"Ik heb geleerd dat er altijd en overal bronnen zijn"

betrokken bij de aanleg van een fietscrossbaan. “Die planvorming lag lang stil, dus ging ik langs de dorpsraad. Aanvankelijk met wat argwaan, maar het bleek een hartstikke leuke club. Ik ben aangehaakt en al snel kwam dossier ‘dorpsvisie’ voorbij: hoe konden we, te midden van alle nieuwbouwwijken, de dorpse identiteit behouden? Vanuit de gemeentepolitiek kregen we geen steun of begeleiding. Ik ging op onderzoek uit en kwam op de Blauwe Hart-prijs. We stuurden op een zondag ons plan in en kregen maandag de prijs: begeleiding door community builder Joop Hofman. Zo kwam ik uiteindelijk in aanraking met ABCD.”

“Ik geloof niet in een top-down aanpak. Dat werkt even, maar zodra de leiding wegvalt, stukt het”

Oogje in het zeil houden

Ze deed mee aan een ABCD-training. “Ik voelde me een Einzelgänger, maar werd tijdens de training bevestigd in mijn ideeën over hoe je in een dorp of buurt kan staan. Wat ik in de praktijk doe, werkt om een reden. Ik geloof in mensen en eigenaarschap, niet in huizen of een plattegrond. Ik heb geleerd dat er altijd en overal bronnen zijn. Een postbode praat heel graag over zijn of haar wijk. Het biedt wijsheid die je niet uit rapporten van

onderzoeksbureaus haalt. Voor mezelf is loslaten de opgave. Er steeds vertrouwen in houden dat mensen zich naar eer en geweten, en met de kennis en kunde die ze hebben, inzetten. Daarbij houd ik dan een oogje in het zeil.” Petra heeft het dorp zien veranderen. “Er is meer reuring gekomen. De Boekenkast heeft gemiddeld 20 klanten per dag. Daar ontmoeten mensen elkaar. En bij de quiz zijn vaste teams ontstaan van mensen die elkaar eerst helemaal niet kenden. Uiteindelijk draag ik de quiz over en ben ik gewoon deelnemer. Door naar het volgende, leuke project. Een openbare spullenkast bijvoorbeeld. Je kunt zoveel doen!”

“Onze kracht is dat wij niet werken vanuit een aanbod, maar altijd kijken naar wat mensen nodig hebben. Als ze dat zelf niet kunnen benoemen, helpen we. Maar ze gaan er zelf mee aan de slag gaan, zodat het eigenaarschap bij henzelf blijft.”

Esra Altmis en Leyla Kalender, Stichting Ik Wil,
lees verder op pagina 56

Milja Kruijt is in haar buurt actief als bewoner en professional én als bestuurder en uitvoerder, onder andere voor het initiatief Delfshaven Coöperatie. Die rollen kan ze vervullen omdat ze al 30 jaar actief is in haar buurt. En ze heeft er veel door geleerd.

Milja Kruijt is een leven lang actief in Rotterdam-Delfshaven
“Ik sta in onze buurt écht op de schouders van reuzen!”

In Delfshaven in Rotterdam gebeuren veel dingen die positieve reuring geven. De buurt bruist. Milja Kruijt is er al 30 jaar verliefd op. Ze is er actief en wordt daarbij gedreven door emotie en betrokkenheid. En heeft een bijzondere, hybride rol: als professional en actieve bewoner.

Milja is geboren en getogen in Rotterdam, woont al 30 jaar in West en wil er niet meer weg. “West is een van de gebieden waar op een hele automatische manier de multiculturele samenleving in een vroeg stadium is ontstaan. Geen cultuur is hier dominant, waardoor je de norm steeds weer samen moet bepalen. We reelen en dealen met elkaar. Iedereen draagt bij. Dat wordt geaccepteerd, zonder rangorde. Daar ben ik me extra van bewust sinds ik met ABCD in aanraking ben gekomen. Ik sta in onze buurt écht op de schouders van reuzen.”

Ongemak omarmen

Milja is in de buurt actief als bewoner en professional én als bestuurder en uitvoerder, onder andere voor het initiatief Delfshaven Coöperatie. “Ik zit aan

meerdere kanten van de tafel. Na drie jaar weet nog niet iedereen hoe het zit. Ik ben buurvrouw, vrijwilliger en spreek de taal van ambtenaren en professionals. Dat ik deze rollen kan vervullen is een resultante van de 30 jaren dat ik hier woon en alles wat mensen in die jaren hebben gedaan. Honderden mensen

zetten babystapjes en dan komt de grote stap voorwaarts. Al die babystapjes waarderen, dat is voor mij ABCD.” Ze heeft in die jaren veel geleerd. “Ik herken steeds beter wanneer er iets gebeurt in de buurt, of onder bewoners, waardoor je het proces moet stilleggen. Een belangrijke vaardigheid van een community builder is het ongemak herkennen en de vraag op tafel leggen: wat gebeurt hier nou? Dat kan van alles zijn. Maar laat

je de situatie doorgaan, overheerst aan het einde spijt dat je het niet op tafel hebt gekregen. En het te ver is gegaan. Durf het ongemak te omarmen. Mooi voorbeeld is een gesprek tussen een ambtenaar en bewoners. De ambtenaar wilde het proces in een format gieten, bewoners spraken uit dat ze daardoor ruimte misten. De ambtenaar herkende dat en verliet het format. Dát is community building.”

“Een belangrijke vaardigheid van een community builder is ongemak, bij zichzelf en anderen, herkennen”

Positieve actie

Milja heeft zoveel dingen met vallen en opstaan geleerd, dat ze er niet meer bang voor is. "Ik leer door te doen, door het mee te maken. Ontkennen dat ik val, heeft me nooit geholpen. Vijfentwintig jaar geleden zat er van alles tegelijk tegen in mijn leven. Ik werd opgegeven door instituties, het Arbeidsbureau verklaarde me onbemiddelbaar. Het feit dat ik werd opgegeven door instituties waarvan ik juist steun verwachtte, is een sterke drijfveer gebleken. Die boosheid is een echte kracht. Ik ben toen enorm geholpen door mensen buiten het systeem. Mijn cadeautje is dat ik nu in staat ben de kansen die ik toen kreeg, door te geven aan anderen. Misschien kan ik nu iemand anders een babystapje verder helpen. Die babystapjes kunnen een groot verschil maken. Ik wil een bijdrage leveren aan een gewone wereld die zo sterk is dat instituties minder macht hebben over of iets wel of niet lukt. Dat is voor mij ook ABCD. Boosheid zelf is energie. Kun je die omzetten in positieve actie, dan krijg je iets voor elkaar! ABCD is een handreiking bij zoveel uitdagende momenten waar je in het leven voor komt te staan." De dood van haar vader was

*"Wat een
gemeenschap
kan doen, kan
alleen maar door
de gemeenschap
worden gedaan!"*

een kantelpunt in haar leven. "Hij was een echte levensgenieter; heel gelukkig en enorm bang voor de dood. Hij is letterlijk in gierende paniek overleden. Ik bleef achter met de vraag: wat ga ik doen met mijn 25 a 30 productieve jaren die ik nog heb? Welke keuzes moet ik nú maken om geen spijt te krijgen van de dingen die ik niet heb gedaan? Met mijn spaarrekening kon ik een half jaar vooruit. Dat werden er anderhalf. Ik leerde dat ik met twee dagen betaalde klussen doen, vijf dagen mijn rol kon vervullen als actieve bewoner."

'Doen jullie het maar'

Ze heeft de verhoudingen met instituties zien veranderen. "In de jaren '90 haakte ik volkomen af. De professionalisering van het welzijnswerk sloeg volkomen door. We organiseerden zelf een leuk wijkfeest, totdat welzijn het over nam. En de teneur werd: 'Doen jullie het dan maar, jullie worden er voor betaald.' Het werd van ons afgepakt en we hadden als bewoners geen adequaat antwoord. Ik ben een hele periode niet actief geweest in de wijk. Wel als vrijwilliger, bibliotheekmoeder en voor mensen die in de shit zaten. Alles veranderde door de crisis. Er kwam

weer ruimte voor bewoners en daar ben ik ingestapt. Dan is iedereen blij dat je als bewoner een probleem oplost. Maar vervolgens krijgen de instituties meer dan waar ze om gevraagd hebben. Dan willen bewoners die verantwoordelijkheid nemen voor een container ook zeggenschap over hoe vaak het vuil wordt opgehaald. Of alleen voor die container zorgen met een gebruiksvriendelijk ontwerp. Dan heb je ineens een bewoner die meedenkt en voorwaarden stelt. Die niet alleen een buurthuis beheert, maar mee wil denken over hoe de stad omgaat met maatschappelijk vastgoed. En dan wordt het lastig.” Milja ervaart verschillende probleemanalyses bij bewoners en beleidsmakers. “Beleidsmakers zien een kaart en statistieken. Maar dat is maar één manier om een wijk te zien. De werkelijkheid is én de kaart en statistieken én mensen en geschiedenis. Dat levert een hele andere definitie op van kansen en uitdagingen. Als bewoner moet je het verhaal dan zo kunnen vertellen dat een beleidsmaker er iets mee kan en beleidsmakers moeten kaders loslaten. Dat laatste is niet gemakkelijk, maar als bewoners koesteren we professionals die het lukt. Zij beseffen dat wat een gemeenschap kan doen alleen maar door de gemeenschap kan worden gedaan.”

“Ik geloof in mensen en eigenaarschap, niet in huizen of een plattegrond. Ik heb geleerd dat er altijd en overal bronnen zijn.

Een postbode praat heel graag over zijn of haar wijk. Het biedt wijsheid die je niet uit rapporten van onderzoeksbureaus haalt.”

Petra van Houdt, Buurt Quiz't Elden, pagina 45

Esra Altmis en Leyla Kalender ontmoetten elkaar, werkten binnen een minuut samen, overwonnen imago-problemen en groeien nu met hun Stichting Ik Wil ambitieus door. Door te laten zien wat ze kunnen en wat ze betekenen. Voor alle culturen, mensen, groepen, organisaties en bedrijven in Eindhoven.

Esra Altmis en Leyla Kalender groeien ambitieus door met Stichting Ik Wil

“Wij zijn nog steeds een bewonersinitiatief, maar wel megagroot”

Leyla Kalender is als Turkse geïntegreerd in een Nederlandse omgeving, de Nederlandse Esra Altmis groeide op in een katholiek gezin in Bergeijk en trouwde een Turkse man. Ze ontmoetten elkaar ongeveer acht jaar geleden. Leyla: “We hadden direct een enorme klik, het was als een droom. Iemand die precies hetzelfde wilde als ik. Binnen één minuut waren we aan het samenwerken.”

Samen bouwen ze aan ‘Ik Wil’, een stichting die door Esra is opgericht. Esra: “Ik Wil is laagdrempelig en steunt op een sterk netwerk van zelforganisaties, informele en formele organisaties, de gemeente, de politiek en niet te vergeten allerlei bedrijven. Wij zijn van de leefwereld en stellen waarden als samenleven en compassie centraal.” Leyla: “Daarnaast zijn we ambitieus. Er is voor ons altijd een volgende stap.”

Vanuit kracht leven

Leyla groeide op in de achterstandswijk Woensel-west. “Een wijk met veel armoede, sociaal isolement, zichtbare en onzichtbare problemen en mensen die geen idee hebben hoe ze eruit moesten komen. In ons gezin was het niet anders en daar had ik last

van. Het was een belangrijke drijfveer om te gaan studeren. Daar groeide het besef dat mensen zoveel talenten hebben en mooiere dingen kunnen doen dan waar ze nu mee bezig zijn; hard werken en geen tijd nemen voor hun kinderen. Na mijn studie was het crisis en besloot ik voor mezelf te beginnen. Dan kon ik mensen op weg gaan helpen. Ik ging naar ze

luisteren. Wat is nodig, welke vragen zijn er, wat kan ik bijdragen, wat niet? Mensen in onze wijk hadden weinig kennis, een beperkt netwerk en waren vooral bezig met overleven. Die kennis en mijn netwerk bracht ik in toen ik Esra ontmoette. Zij had Stichting Ik Wil al opgericht en was met een laagdrempelige ontmoetingsruimte gestart. Esra groeide op in een ondernemersgezin en kwam

in een heel andere leefwereld terecht. “De hele levenswijze was me onbekend. Dat gaf best een worsteling in mijn huwelijk en ons gezin. We zagen toen niet dat we op weg waren naar iets nieuws; naar een nieuwe set van waarden en normen. We hebben institutionele discriminatie meegemaakt; de ongeschreven oordelen die we over elkaar hebben. Toen ik in aanraking kwam met ‘geweldloze communicatie’ was dat echt een eyeopener. Ik had

“We willen niet managen, maar met elkaar in contact zijn”

een keuze: slachtoffer zijn of vanuit mijn kracht leven. Ik heb me gefocust op dat laatste en geleerd niet direct meer in de angst te schieten. Met een vriendin huurde ik een ruimte en wekelijks hadden we drie of vier netwerkgesprekken. En zo ontmoette ik Leyla.”

Energie krijgen

Stichting Ik Wil groeide snel van een kleine ruimte door naar 1.800 m2 en heeft inmiddels acht betaalde krachten en een operationeel manager in dienst. Esra:

“Niet alleen bij bewoners kijken we altijd naar waar ze energie van krijgen, maar ook bij onszelf. Wij willen niet managen, maar in contact zijn met mensen. De ontmoetingen hier zijn zo mooi en puur. Daar ervaren mensen wat ze gemeen hebben.

Dat ze elkaar kunnen zien, van mens tot mens. Dat maakt dit werk voor mij zo mooi! Op dit moment hebben we taalgroepen, naailessen, de huiskamer die een Melting Pot is, zelfontwikkelingsgroepen, fietslessen, een gymzaal, kinderactiviteiten, een inloop van vertrouwenspersonen en yogalessen. We werken samen met de Fontys Hogeschool en het wijknetwerk van bewoners en organisaties in de wijk. We zijn bezig met een film om armoede een gezicht te geven, een

grote conferentie in vier talen over discriminatie en vooroordelen en met een informeel steunnetwerk om vrijwilligers op te leiden. Er gebeurt hier werkelijk van alles. Onze kracht is dat wij niet werken vanuit een aanbod, maar altijd kijken naar wat mensen nodig hebben. Als ze dat zelf niet kunnen benoemen, helpen we. Maar ze gaan er zelf mee aan de slag gaan, zodat het eigenaarschap bij henzelf blijft.“ Leyla:

“Wij zijn en voelen ons nog steeds een bewonersinitiatief, maar wel megagroot. Hier komen ruim 3.500 mensen per jaar. Het is een beweging die hard werkt aan maatschappelijke thema's als armoede en inclusie. Die migrantengroepen weet te bereiken, in beweging krijgt en erin slaagt culturen te verbinden. Zo bouwen we echt aan een wijkgemeenschap!”

Krachtige mix

Het pad was niet altijd vrij van obstakels. Leyla: “De gemeente ging ons pas steunen toen iemand van buiten Eindhoven heel hard riep hoe waardevol wij voor de samenleving waren. En bij de start hadden we, als migrantengroep, ook echt imagoproblemen. Het viel niet mee vertrouwen te winnen.” Esra beleefde vorig jaar een belangrijk kantelmoment. “Er

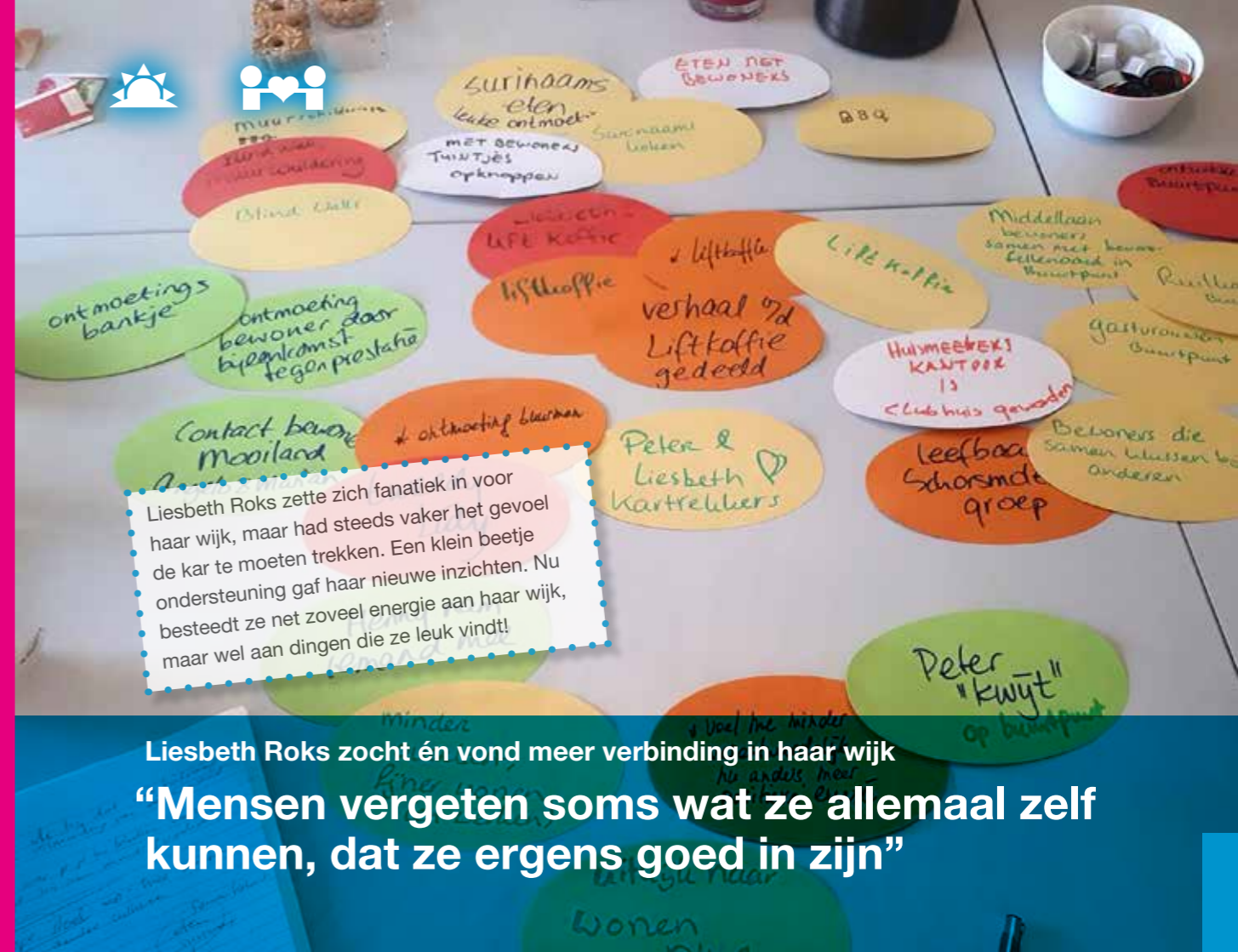
*"Mensen
beschikken
over zoveel
verschillende
oplossingen en
wijsheden"*

gebeurde hier van alles rondom thema discriminatie. In het uitgaansleven, met Kick out Zwarte Piet, Gele Hesjes die steun kregen van bewoners; er was veel onrust. Binnen de werkgroep Veiligheid werd een groot beroep op ons gedaan, omdat wij ‘van de diversiteit’ zijn. Het leverde ons wel 10 uur per week onbetaald werk op. Uit frustratie, maar ook om erkenning te krijgen, vroeg ik de gemeente of we niet formeel konden samenwerken. In afwachting van het antwoord zijn we zelf een nazorgprogramma voor jongeren begonnen, kregen we van het VSB-fonds budget voor het organiseren van een congres, van een ander fonds middelen voor een film en we startten dialogengesprekken in de wijk. De gemeente zag dat allemaal en binnen een week waren de samenwerkingsafspraken gemaakt! Het kan dus wel als je laat zien wat je in huis hebt!” Leyla: “Ik hoop nu dat we samen de volgende stap kunnen zetten en formele en informele kracht kunnen verbinden. Mensen beschikken over zoveel verschillende oplossingen en wijsheden. En weten zelf wat ze nodig hebben. Het krijgen en onderhouden van die relatie vraagt een lange adem. Het helpt dat inmiddels echt heel Eindhoven weet dat alle culturen, mensen, groepen, organisaties en bedrijven hier welkom zijn. Samen vormen ze hier een krachtige mix.”

"Ik wil een bijdrage leveren aan een gewone wereld die zo sterk is dat instituties minder macht hebben over of iets wel of niet lukt. Dat is voor mij ook ABCD. Boosheid zelf is energie. Kun je die omzetten in positieve actie, dan krijg je iets voor elkaar!"

Milja Kruijt, Delfshaven Coöperatie, pagina 50

Liesbeth Rok's zoekt én vond meer verbinding in haar wijk
"Mensen vergeten soms wat ze allemaal zelf kunnen, dat ze ergens goed in zijn"

Liesbeth Roks woont 33 jaar in de Bredase wijk Centrum Schorsmolen, waar ze dertien jaar voorzitter van de bewonerscommissie is. Steeds vaker had ze het gevoel de kar alleen te moeten trekken. Ze vroeg en kreeg ondersteuning, leerde dat het anders kon en hervond het plezier.

“Ik was maatschappelijk werker en heb veel in de hulpverlening gedaan.

Toen de woningcorporatie een bewonerscommissie wilde starten, kwamen ze bij mij uit. Met zeven leden bespraken we eens per zes weken problemen die speelden. Overlast, zwerfval, maar ook leuke plannetjes, wie doet er mee?” De praktijk bleek er een van sleuren en trekken. “Er wonen hier veel verschillende mensen;

een groeiende groep ouderen, veel mensen uit Somalië en Syrië en veel mensen met weinig geld. Veel bewoners zitten in de slachtofferrol, leunen achterover. Dat kan anders! Door ze uit te dagen: wat vind je leuk, waar ben je goed in? Mensen vergeten soms wat ze allemaal zelf kunnen, dat ze ergens goed in zijn.”

“Iets kunnen doen geeft een goed gevoel en zelfvertrouwen”

Een bruisend geheel

Liesbeth kreeg de mensen niet meer in beweging. “Ik kwam op het punt: wat dan? Toen zag ik een oproep van LSAbewoners voor ondersteuning vanuit het project Betrokken Buurten. Met de wijkconsulent zette ik mijn verhaal op papier. Geen project, maar vooral een vraag: hoe ontstaat er nou meer verbinding?” De wijk kreeg voor anderhalf jaar een coach, Birgit Oelkers. “Vanuit mijn wens tot meer community building gingen we aan de slag. We besloten direct de bewonersvergadering oude stijl af te schaffen. Nu komen we elkaar tegen in activiteiten of tijdens een gezamenlijke lunch, zonder agenda. Alle bewoners zijn welkom en wie er is, vormt die dag de bewonerscommissie.

Daardoor voelde ik direct meer lucht en energie. Die lunches zijn in ons nieuwe Buurtpunt. Daar houden de woningbouwcorporatie en de wijkagent ook spreekuur met een koffie-inloop, er worden trainingen gegeven, er zijn buurtontbijten; het begint een bruisend geheel te worden! Het is ook een glazen gebouw, waardoor je mensen ziet zitten.”

Contact van mens tot mens

Liesbeth ging, samen met huismeester Peter, Liftkoffies doen. “We zitten dan bij de lift aan de hoofdingang met een tafeltje, kleedje, koffie, thee en een koekje. Sommige mensen komen alleen voor koffie, anderen om een praatje te maken. Soms leggen mensen hun hele ziel en zaligheid op tafel, anderen knikken kort en lopen door. Ik zie mensen ontdooien. Die denken: ‘Dat mens staat er steeds met die koffie, laat ik maar eens aanschuiven!’ Ik maak contact als ze daar zin in hebben, maar je kunt ook gewoon stilstaan en koffie met iemand drinken. Het is niet gek! Je maakt gewoon een praatje en het gaat open. Dat vind ik fantastisch om te ervaren.”

Liesbeth heeft veel ten goede zien keren. “Het leeft hier weer. Alles verloopt nu veel meer organisch en minder vanuit structuren. Het is een andere manier van werken. Iedereen hier doet mee en kan wat. Alleen zijn mensen soms in een positie gebracht waarin ze niets meer hoeven te kunnen. En zo’n houding van ‘wij vragen, u draait’ met bijpassend klaaggedrag, kan best relaxed voelen. Door de Liftkoffie merk ik dat mensen weer dingen willen

“Daar staat dat mens weer met die koffie, laat ik maar eens aanschuiven!”

oppakken en verantwoordelijkheid nemen. Ik neem het niet meer over. Dat is niet gemakkelijk, want je wil dat bewoners wat voor elkaar krijgen. Maar door ze het zelf te laten doen, zien zij ook wat er bij komt kijken om iets voor elkaar te krijgen. Zelf merk ik dat ik nu net zoveel energie besteed aan de buurt, maar wel op een manier die bij mij past, waar ik energie van krijg! Van mens tot mens, gewoon contact maken.” Het contact met organisaties is er ook door veranderd. “Dat sijpelt allemaal door. Ook zij zien hoe je een omslag kunt maken. Door veel meer bezig te zijn met wat er nu gebeurt en minder te denken in formele plannen en een planmatige aanpak. We zoeken elkaar op en pakken dingen aan als we ze tegen komen, vloeiender. Iets kunnen doen geeft een goed gevoel en zelfvertrouwen. Dat geldt voor mij en voor veel bewoners om me heen.”

"De burgemeester sprak in zijn
nieuwjaarstoespraak de wens uit tot
een gezamenlijke bevrijdingsmaaltijd.
Het leek me mooi daar vanuit de
huurdervereniging aan bij te dragen. We
hebben meegedaan met 20 koks en
helpers uit de buurt en een diner voor
250 mensen gehouden. Daarmee hebben
we iets in gang gezet."

Anja Stakenburg, bewoner Rode Kruislaan Diemen,
lees verder op pagina 12